

18.9.2018

Ylä-Savon Vanhus- ja Vammaisjärjestöt
c/o jaana.hynninen@ylasavonsote.fi

Hyvä vastaanottaja,

Kiitos yhteydenotostanne liikenne- ja viestintäministeriöön koskien kelatakseja. Ikävä kuulla havaituista ongelmista Kela-kyytien saatavuudessa ja palvelun laadussa.

Sairauden hoitoon liittyvien matkakustannusten korvaamisesta säädetään sairausvakuutuslaissa (380/1987) ja niiden järjestämisestä vastaa Kela. Aiemmin näitä taksimatkoja korvattiin taksiliikennelain nojalla annetun enimmäishinta-asetuksen mukaisesti. Korvaukset maksettiin suoraan taksiautoilijalle valtioneuvoston asetuksen mukaisilla enimmäishinnoilla. Enimmäishinta-asetuksen kumoutumisen vuoksi Kela-kuljetusten korvausperuste oli mietittävä uudestaan.

Kela teki päätöksen kuljetuskustannusten kilpailuttamisesta. Päätöksen taustalla oli halu pystyä paremmin vaikuttamaan siihen, millaisia palveluja asiakkaiden käytössä on, minkä lisäksi kilpailuttamisella tavoiteltiin palvelujen saatavuuden varmistamista koko maassa. Luonnollisesti myös kustannustason varmistaminen oli tärkeä kilpailutus päätökseen vaikuttanut tekijä. Huolena oli, että sääntelemättömät hinnat ja ihmisten vapaus valita mieleisensä kuljetus yhdistettynä rajattomiin yhteiskunnan korvauksiin olisi johtanut taksipalvelujen hintojen nousuun. On huomattava, että muidenkin julkisten hankintojen osalta tarjouskilpailu on pääsääntö läpinäkyvyyden ja yhteiskunnallisten varojen tehokkaan käytön takaamiseksi. Toisaalta kilpailuttamisella tavoiteltiin hallitusohjelman mukaisia säästöjä ilman, että käyttäjän omavastuuosuutta tarvitsee ennestään korottaa. Kelan kilpailutuksissa palveluntuottajaksi valikoituikin se taho, joka tarjouksessaan osoitti pystyvänsä hoitamaan edellytetyn palvelukokonaisuuden edullisimmin hinnoin. Uuden järjestämismallin arvioidaan tuovan yhteiskunnalle useiden miljoonien eurojen säästöt.

Kelan kilpailutusta ei voida kuitenkaan pitää kaikin puolin onnistuneena. Kilpailutuksen seurauksena voittaneelle välityskeskukseksi muodostui hyvin vahva asema suhteessa taksiautoilijoihin, millä voi olla merkittäviä negatiivisia vaikutuksia taksimarkkinoiden toimivuudelle ja maaseudun taksipalveluille. Kelan kanssa käytiin aktiivisia keskusteluja ennen kilpailutusta ja myös sen jälkeen. Näitä keskusteluja on ehdottomasti jatkettava, jotta vastaavilta ongelmilta vältytään tulevaisuudessa. Kilpailu- ja kuluttajavirasto arvioi parhaillaan, olisiko olemassa olevien sopimusten joustavammalla tulkinnalla mahdollista poistaa Kelan kilpailutuksen synnyttämiä kilpailuhaittoja. Liikenne- ja viestintäministeriö on aktiivisessa keskusteluyhteydessä Kilpailu- ja kuluttajaviraston suuntaan ja tukee ratkaisujen löytämisessä.

Kelan kilpailutukseen on liittynyt myös siirtymävaiheen ongelmia, jotka näkyvät erityisesti kyytiä tarvitsevien suuntaan. Kelan kilpailutukset voittaneet palveluntarjoajat aloittivat toimintansa heinäkuun alussa, eikä toiminnan aloitus ei ole sujunut toivotun mukaisesti. Ongelmia on esiintynyt mm. puhelinpalvelujen ruuhkautumisessa, taksamittareiden järjestelmäpäivityksissä sekä joidenkin palveluntarjoajien puutteellisessa resursoinnissa. Yleisesti ongelmassa kyse on siitä, ettei palveluntarjoajat ole saaneet tuotettua palveluja tilaajan, eli Kelan edellyttämällä tavalla.

Tietojemme mukaan Kela seuraa nyt tilannetta tarkasti. Kela edellyttää, että taksimatkat ja puhelinpalvelu saadaan viipymättä toimimaan sopimuksissa sovitulla tavalla. Palveluntuottajat ovat Kelan saamien tietojen mukaan ryhtyneet välittömiin toimiin puutteiden korjaamiseksi, ja tietyistä valtaosa alun ongelmista on nyt saatu ratkaistua. Asiakkaille alkuvaiheen ongelmat ovat ymmärrettävästi olleet hyvin ikäviä.

Pahoittelemme tilanteen aiheuttamaa hankaluutta. Julkisesti tuettujen kuljetusten asianmukaisen toteutuminen on erittäin tärkeää ja niiden moitteeton toiminta on varmistettava.

Ystävällisin terveisin,

Laura Eiro
Yksikön johtaja, hallitusneuvos
Palveluosasto, markkinayksikkö
Liikenne- ja viestintäministeriö

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--